

„Memoria” la Versailles și la București

„Un afiș de la Sighet, la care țin foarte mult, reprezintă două capete de copil privind prin vizeta unei uși de celulă deasupra căreia scrie: «Vreți să înțelegeți România de azi? Vizitați Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței!» Aș vrea să parafrazez acest atât de limpede sens suspendat între trecut și prezent în încheierea omagiului emoționat pe care îl aduc celor 20 de ani de apariție a revistei MEMORIA și celor care, într-un mod neobosit și aproape eroic, au făcut-o de ani de zile posibil: regretații Banu Rădulescu și Ion Drescan, apoi Micaela Ghițescu, Gheorghe Derevencu, Oana Matei:

«Vreți să înțelegeți România de azi? Citiți revista MEMORIA!»

Ana Blandiana

Considerată (și premiată ca atare) de către Asociația Revistelor, Imprimeriilor și Editurilor Literare, condusă de Nicolae Manolescu, *Revista Anului 2009*, „**Memoria, revista gândirii arestate**” - redactor-șef: Micaela Ghițescu, a ajuns în 2010 la numărul 70 și a împlinit două decenii de existență. În acest număr, desigur, deosebit, medicul Corina Bach, fiica doctorului în medicină și scriitorului Banu Rădulescu, fondatorul publicației, îi rememorează începuturile:

„Îmi aduc bine aminte, când mi-a spus concret ce vrea să facă, respectiv să creeze o revistă, având ca scop «valorificarea literaturii universului concentrațional din țară și din întreaga lume, reconstituirea cu mijloace literare a problemei detenției politice din România între 1945 și 1989» - citat din actul de naștere al revistei «Memoria» (...), eu, care aparțin unei generații supuse, obișnuite să-și țină gura, am spus: «imposibil, tată, ești un visător!»

Și acum mă uit la acest act

de naștere al revistei «Memoria» și mă rușinez de scepticismul meu de atunci. Noroc că în lume mai există și «visători!»

Și așa a început să ia viață revista: cu o cerere banală, făcută de Banu Rădulescu către Uniunea Scriitorilor, la data de 17 mai 1990, înregistrată cu nr. 1282 și aprobată de președintele Uniunii Scriitorilor din România, pe atunci Mircea Dinescu.”

Numărul omagial, 70 (1/2010) din care am citat până acum, grupează amintiri și urări, încurajări pentru mersul „Memoriei” mai departe, pornind de la adversitățile pe care a trebuit să le înfrunte doar cu puțin timp înainte de a fi încununată drept Revista Anului 2009. El este ilustrat cu reproduceri după lucrările unor artiști bine-cunoscuți publicului sucevean, cu care s-au întâlnit în expoziția de la începutul lui august 2009, deschisă la Complexul Muzeal Bucovina - Dany-Madlen Zărnescu și Gheorghe Zărnescu. De altminteri, imaginea unor lucrări de sculptură

din creația lui Gheorghe Zărnescu ilustrează și numărul special apărut în limba franceză. Istoria acestui număr, spusă de redactorul-șef al „Memoriei”, scriitoarea Micaela Ghițescu, începe cu propunerea dnei Marie-Joëlle Desserre de a-l publica și sub egida celei de-a 20-a aniversări a Asociației *Europe chrétienne*, asociație care, susținând în diferite forme trecerea României la democrație, a sprijinit și revista gândirii arestate. Cu întrebarea măsurii interesului cititorilor francezi pentru o astfel de apariție și cu opțiunea Micaelei Ghițescu pentru un răspuns afirmativ, în amintirea colegei sale de clasă, moartă în închisoare la 20 de ani, „în amintirea tatălui și fratelui meu, morți în timp ce eu însămi mă aflam în închisoare” și sub arcada gândului că „am datoria să depun mărturie și poate că și Franța are la rândul-i datoria de a-mi cunoaște mărturia”. Mai ales că, studente, fuseseră condamnate pentru vina corespondenței cu fostul lor profesor și director al Liceului Francez din București, ale cărui absolvente erau - Marcel Fontaine, care din Franța, pe calea undelor radiofonice, continua să-i încurajeze pe români. De altminteri, numărul reproduce o parte din aceste articole ale lui Marcel Fontaine, găsite după o jumătate de secol în Germania, la Institutul Român din Freiburg.

În ziua de 29 mai 2010, a avut loc în Franța, la Versailles, lansarea numărului special în limba franceză a revistei „Memoria - *Revue de la pensée européenne*”. Ca și apariția, și lansarea în cadrul festivităților datorează Asociației *Europe Chrétienne* care, cum știe toată lumea, din 1990, se implică activ în diverse acțiuni în România (restaurarea unor biserici, acordarea de bu-

unor tineri români meritul promovării artizanatului românesc etc.). Desfășurându-se în complexul Hermitage de la Versailles (localitatea în care se află sediul Asociației), programul a cuprins o Măntuire oficiată în comun de părintele Marius Vișovan (Vadu Izvoare, România) și părintele Robert Gaspal (Franța) - părintele Vișovan este fiul fostului deținut politic Vișovan, unul dintre primii „locatari” ai Închisorii de la Sighet; rându-l său, părintele Gaspal, francez, a fost timp de patru ani preot la mănăstirea Sprânceana din România

Pagini realizate de DOINA

ești

În ziua de 29 mai 2010 a avut loc în Franța, la Versailles, lansarea numărului special în limba franceză al revistei „**Memoria - revue de la pensée emprisonnée**”. Ca și apariția, și lansarea în cadru festiv se datorează Asociației *Europe Chrétienne* care, cum spuneam, din 1990, se implică activ în diverse acțiuni în țara noastră (restaurarea unor biserici, acordarea de burse

și un cocteil - la care partea franceză a avut gestul delicat de a orna mesele cu șervețelele de hârtie în culorile tricolorului românesc.

A participat un public numeros și entuziast, format atât din francezi, cât și din români (unii veniți special de la Amsterdam, München, Paris, precum și alte diverse localități din Franța). Redacția revistei „Memoria” a fost reprezentată, în afară de redactorul-șef, de către Oana Matei și Florica Ceocea.

Lansarea nr.70 a avut loc la Muzeul Național al Literaturii Române, la 18 iunie 2010,

prezentarea numărului special al „Memoriei” de către Micaela Ghițescu, un *microspectacol muzical* susținut de ansamblul coral francez **Horizons** și de cântăreții români Andrea Chineze (soprană, Iași) și Gheorghe Palcu (bariton, Italia) - care a fost sprijinit de Asociația franceză menționată ca să-și facă studiile muzicale întâi la Conservatorul din București, iar apoi să-și realizeze masteratul și, în prezent, doctoratul în Italia -, precum

într-o manifestare deschisă și moderată de scriitoarea Micaela Ghițescu. În afară de Domnia Sa, a luat cuvântul Gheorghe Derevencu, redactor coordonator, care a fost de la început lângă Banu Rădulescu și care a depănat interesante amintiri din acea vreme. După aceea au vorbit Mircea Carp (Europa Liberă), cel cu „să auzim în sfârșit de bine”, și dr. Nicolae Constantinescu, marele prieten al revistei - chirurg la Spitalul Colțea, care din noaptea de 21 decembrie 1989, timp de 5 zile, a stat în sala de operații unde a operat non-stop răniții, la fel și la 13-15 iunie 1990, și care a fost, de asemenea, consulul general al României la Los Angeles la începutul anilor 2000.

La sfârșit, cuvântul, „ca întotdeauna cu foarte mult suflet” (Micaela Ghițescu), i-a aparținut cunoscutei poete Ana Blandiana, membră a Consiliului Consultativ al revistei. Manifestarea s-a încheiat cu un moment poetic, cu versuri de închisoare (în special Radu Gyr), interpretă actrița Diana Giubernea, regia Mona Gavrilaş, două tinere talente, care au mai prezentat acest grupaj și la Aiud, Sighet, precum și la Teatrul Național din București.

Lansate în Franța și în România, cele două numere ale celei de-a 20-a aniversări a revistei se află deja pe drumurile lumii, acolo unde există români și prieteni de-ai lor care cred în valoarea regenerativă și constructivă a amintirii. Și, implicit, a „Memoriei”.

DOINA CERNICA